

Posudek na diplomovou práci Terezy Novákové *The Voices of Native American Women*

Práce je jedním z prvních pokusů v české anglistice zmapovat na čtyřech vhodně zvolených příkladech jednotlivé typy a vývojové momenty autobiografie amerických indiánských žen. Žánr, jehož vývoj kulminuje v díle současné autorky Leslie Marmon Silko, má zjevně velmi důležitou funkci v moderní literatuře amerických indiánů. Artikuluje totiž s větší naléhavostí než jiná indiánská tvorba problémy kulturní identity, marginalizace a hybridity (příkladem je zde literatura indiánským míšenců – métis – v Kanadě) a rovněž hodnoty ústní slovesnosti a kolektivního charakteru indiánských vyprávění.

Diplomantka si vytýčila ambiciózní cíl pojednat o indiánské ženské autobiografii v kontextu autobiografie euroamerické. Vychází přitom z kvalitních sekundárních zdrojů (např. Bachtinovy studie o čase a chronotopu v románě nebo Gusdorfovy práce o autobiografii). Často je to ale na úkor srovnání autobiografie indiánských žen s různými formami autobiografie v Americe, které v úvodu spíše jen vypočítává. Z klasických autobiografií není věnována dostatečná pozornost zakladatelským textům Benjamina Franklina nebo Henryho Adamse, ale ani autobiografiím význačných žen – Edith Wharton, Charlotte Perkins Gilman nebo Lillian Hellman. Nedostatečně se autorka zabývá texty žen jiných etnických skupin, např. „slave narratives“, mezi nimiž existují působivá vyprávění (Harriet Jacobs), nebo autobiografiemi Američanek asijského původu (např. semiautobiografickým románem Maxine Hong Kingston *The Woman Warrior*) případně hispanoamerických žen (např. *Loving in the War Years* Cherríe Moraga). O afroamerické ženské autobiografii pojednává disertační práce Niny Bosničové, kterou jsem diplomantce také doporučil, spolu se sekundární literaturou, s níž Dr. Bosničová pracuje. O asijské a latinoamerické autobiografii se diplomantka mohla poučit z disertace Dr. Karla Helmana. Rovněž je málo přihlédnuto k autobiografickým zápiskům žen, které se účastnily osídlování Dalekého Západu (ty zpracovává diplomová práce Jany Capové), nebo starším „captivity narratives“ (nejznámější je od Mary Rowlandson) apod. Komparativní stránka práce, která se mi jeví z hlediska povahy žánru nezbytnou, není tak bohužel, i při veškeré autorčině snaze, dostatečně zvládnuta.

Další problém spatřuji v nedostatečně podrobném srovnání ženské a mužské indiánské autobiografie. Zejména informace o prvních autobiografických pokusech jsou kusé a nesystematické. Nerozlišuje se důkladněji mezi celkem tradičními příběhy náboženské konverze, které plynule přecházejí v puritánské kázání (Samson Occom), a autobiografickými texty, jejichž hlavním cílem je protestovat proti rasovému a sociálnímu útlaku (William Apess, George Copway). Také semiautobiografická próza zakladatele moderní indiánské literatury Scotta Momadaye *The Way to Rainy Mountain* by si zasloužila větší pozornost zejména z hlediska vztahu k mýtu a kolektivní paměti.

Konečně i takový žánrově složitý útvar jako je *The Storyteller* Leslie Marmon Silko, by měl být podrobněji analyzován, a to jak po stránce syžetové výstavby a konfrontace vizuálních a verbálních médií (funkce rodinných fotografií v próze, která nesměruje k reprezentaci života jednotlivce, ale k rekonstrukci kolektivní paměti etnické skupiny), tak i po stránce kombinování různých žánrů. Diplomantka by zde mohla obsáhleji reagovat na podnětné antropologické a strukturální přístupy (Tedlockovo pojetí indiánské ústní slovesnosti a Bachtinovu teorii „různořečí“ v románě).

Celkově lze však říci, že diplomantka věnovala podrobnějšímu rozpracování jednotlivých rozborů nemalé úsilí a že vytvořila monograficky orientovanou publikaci, která osvětluje jednotlivé důležité aspekty žánru, zejména vztah k publiku, problémy individuální a kulturní identity, rasové a společenské marginalizace, obnovy kolektivní paměti a komunitních struktur a konečně i některé otázky žánru a stylu.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou „velmi dobře“.

Prof. Dr. Martin Procházka, CSc.
vedoucí práce

V Praze, 31. srpna 2009